

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Opinie divergentă la Hotărârea nr.149 din 29 ianuarie 2009 privind aprobarea Programului de activitate pentru anul 2009 al Inspecției Judiciare

*În ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 29 ianuarie 2009 a fost prezentat spre dezbatere și aprobare Programul de activitate al Inspecției Judiciare pentru anul 2009, sub forma unui tabel cu trei rubrici intitulate: **OBIECTIV – EXECUTĂ – OBSERVAȚII**.*

*La rubrica **OBIECTIV** se face referire la activități de verificare și cercetare prealabilă; la rubrica **EXECUTĂ** sunt indicați inspectorii care vor realiza activități de control sau cercetare; la rubrica **OBSERVAȚII** sunt trecute, în mod succint, obiectivele generale ale activităților de control sau cercetare.*

În opinia mea, Programul de activitate pentru anul 2009 al Inspecției Judiciare a fost realizat într-o viziune aproximativă asupra „**ce și cum**” trebuie să fie controlată sau verificată activitatea parchetelor și a instanțelor.

În opinia mea, Programul de activitate pentru anul 2009 al Inspecției Judiciare trebuia elaborat cu respectarea următoarelor cerințe:

1) *Programul de activitate trebuia să cuprindă o analiză a rezultatelor Inspecției Judiciare din anul anterior.*

Pe de-o parte, era necesară o analiză asupra calității actului de control, pe de altă parte, trebuia analizat conținutul și rezultatele controalelor.

Caracterul esențial al unei atare analize rezidă din legătura necesară cu obiectivele specifice din planul de activitate ce urmează a fi implementat.

Este important să se evalueze măsura în care obiectivele din planul anterior au fost atinse și care sunt cele nerealizate. În mod obligatoriu, obiectivele nerealizate trebuie să se regăsească în noua agendă, în măsura în care se constată viabilitatea lor și în noul context sau noua conjunctură de cerințe specifice. Asta înseamnă că, pentru a evidenția obiectivele programului, fiecare dintre acestea trebuie convertit într-un număr de rezultate specifice care trebuie atinse.

*Adresa: Str. Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6, București
alexandrinaradulescu@yahoo.com*

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Programul prezentat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nu evidențiază stadiul și calitatea controalelor din anul precedent, nu se grefează pe o problematică devenită vizibilă chiar și în lucrările Inspecției Judiciare, prezentate plenului sau secțiilor Consiliului în anii anteriori.

2) *Planul trebuia să implice o revizuire a procedurilor de lucru ale inspectorilor și trebuia să anticipeze direcțiile de îmbunătățire a performanțelor acestui serviciu.*

Amintesc doar două situații petrecute în anul 2008 care evidențiază nevoia de îmbunătățire a proceselor și operațiunilor organizaționale specifice activității Inspecției Judiciare:

Plenul CSM a soluționat în data de 8 mai 2008 două plângeri cu privire la modul de utilizare a instrumentelor care orientează activitatea de inspecție. Din dezbaterile pe fondul plângerilor, s-a constatat că nu sunt clare mai multe din prevederile cuprinse în ghidurile pentru activitatea de inspecție.

Conflictul dintre inspectori și cei controlați a avut originea în faptul că fiecare dintre aceștia au dat o interpretare diferită acestor instrumente de lucru, deși scopul pentru care au fost elaborate de Plenului Consiliului Superior al Magistraturii a fost acela de a unifica bunele practici în realizarea actului de inspecție, și de a face cunoscută metoda de lucru a inspectorilor.

Al doilea exemplu care evidențiază nevoia de analiză a calității activității acestui serviciu se referă la faptul că mai multe acte de control au fost însușite doar în parte de către secțiile Consiliului Superior al Magistraturii ori, este de esența calității controlului ca rezultatul constatărilor să fie asumat și înțeles integral de către cei auditați. Acest fenomen dovedește faptul că sistemul nu și-a clarificat diferențele între o conducere eficientă și alta ineficientă, ce este corect sau incorect în actul de conducere al instanțelor și al parchetelor. Această ipoteză ne poate conduce la concluzia că obiectivele specifice, dar și limitele de exercitare a controlului, erau neclare.

La aceste două exemple se adaugă notorietatea duratei excesive a controalelor de fond realizate în instanțe, fapt care a provocat în majoritatea cazurilor ineficiența concluziilor Inspecției Judiciare la momentul dezbaterii lor în secțiile Consiliului Superior al Magistraturii.

Aceste incidente și rezultate trebuiau să facă parte dintr-o evaluare a activității Inspecției Judiciare și de asemenea trebuiau să implice un obiectiv asumat de îmbunătățire a proceselor organizaționale.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

Ignorarea problemelor funcționale sau organizatorice ale Inspecției Judiciare, și totodată, evitarea unei aprecieri asupra caracterului bun sau slab al acestor activități de audit nu pot genera decât planuri mai puțin realiste, iar calitatea obiectivelor este cel puțin incertă.

Setul de obiective poate fi diferit pentru fiecare an. O analiză complexă a rezultatelor constatate și a recomandărilor făcute instanțelor și parchetelor în urma controalelor tematice sau de fond obligă, în opinia mea, și la o reevaluare a procedurilor.

3) Programul nu este asumat de către cei care l-au elaborat, întrucât autorii acestuia nu arată care sunt rezultatele așteptate la sfârșit. Planul anual al Inspecției Judiciare poate fi privit doar ca un calendar de activități.

„Este o pierdere de timp și efort să urmărești obiective care nu au ca rezultat rezolvarea unor probleme.”

Prin definiție, auditul realizat în interiorul sistemului juridic este o activitate independentă și obiectivă care dă unei instanțe, de exemplu, o asigurare în ceea ce privește gradul de control asupra operațiunilor, o îndrumă pentru a-i îmbunătăți operațiunile și contribuie la adăugarea unui plus de valoare instanței.

Activitatea de control sau verificare nu reprezintă un scop în sine. Această activitate trebuie să răspundă unor obiective generale, dar și specifice, să ofere soluții pentru eliminarea sau ameliorarea diferitelor probleme cu care se confruntă instanțele sau parchetele.

Privit ca un calendar de activități, Programul Inspecției Judiciare pentru anul 2009 nu încorporează o viziune clarificatoare asupra problemelor existente în cadrul sistemului judiciar la momentul acesta și a căror rezolvare să poată fi urmărită și evaluată la finalul programului. De asemenea, de remarcat este faptul că planul, așa cum a fost conceput, nu permite aplicarea unor criterii de calitate pe baza cărora să poată fi evaluată performanța serviciului sau să poată fi evaluate rezultatele în timp.

De exemplu, dacă unul dintre obiectivele de îmbunătățire a activității instanțelor se referă la scurtarea duratei proceselor, atunci culegerea datelor, depistarea practicilor ineficiente sau contradictorii, apoi evaluarea acestora presupune în mod necesar elaborarea unui plan detaliat care să cuprindă mai multe operațiuni și măsuri care să fie apte să răspundă acestui obiectiv; și de asemenea, un calendar de realizare și verificare a acestora.

*"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Alexandrina Rădulescu, judecător, membru CSM

În concluzie:

Programul de activitate al Inspecției Judiciare pentru anul 2009 apare ca un proiect fără continuitate, care favorizează comportamente îndreptate strict înspre gestionarea și prioritizarea crizelor și situațiilor "urgente".

Profilul activității, scopurile și metodele operaționale sunt cele care trebuie să primeze atunci când ne referim la activitatea Inspecției Judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și în plan subsecvent putem selecta persoanele care trebuie să realizeze aceste activități (persoana trebuie să corespundă cerințelor generale și specifice și nu invers).

Programul de activitate al Inspecției Judiciare nu dezvăluie preocuparea pentru asigurarea calității serviciului de control și verificare a instanțelor și parchetelor din țară. Unitatea metodelor operaționale și claritatea scopurilor determină, în mare măsură, calitatea rezultatelor urmărite.

Propun:

Elaborarea programului de activitate al Inspecției Judiciare în raport cu observațiile prezentate.

Obiectivele asumate de Inspeția Judiciară trebuie să fie orientate spre rezultate specifice, explicite.

Alexandrina Rădulescu
Judecător, membru CSM